

Samråd rörande riktlinjer för statligt regionalstöd

Synpunkter från Region Jämtland Härjedalen.

Region Jämtland Härjedalen tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på de riktlinjer för statligt regionalstöd som är under omarbetning.

Region Jämtland Härjedalen omfattar ett vidsträckt extremt glest befolkat område i Europeiska Arktis. Regionen präglas av låg befolkningstäthet, långa avstånd, samt ett kallt klimat. Dessa förutsättningar medför påtagliga effekter av en lång rad permanenta mekanismer som påverkar konkurrenskraften hos regionens företag, tillgängligheterna och förutsättningarna till offentlig, såväl som kommersiell service. Statliga regionalstöd är en väsentlig metod för att kompensera för dessa handikappande faktorer.

OECD har genomfört två studier i Nordligaste Europa (NORA-Studien, 2011; NSPA-studien 2017) där förutsättningarna belagts och beskrivits i detalj. OECD kopplar de påtagligaste mekanismerna till de effekter som ger sig till känna på små arbetsmarknader. Det handlar om attraktionskraft på ungdomar, ett begränsat utbildningsutbud, ökade kostnader för offentlig såväl som privat service. För privat sektor påverkas i synnerhet tillgången till kompetens, liksom förutsättningarna att professionalisera servicesektorer, inte minst med inriktning mot företagets tillgång till avancerade tjänster. Allvarligt är att företagets förutsättningar att bilda kapital, skapa säkerheter och därmed att finansiera investeringar påverkas negativt.

Företagens lokalisering till de små arbetsmarknader som utmärker nordligaste Europa påverkar värderingen av: företagets produkter och tjänster; IP; personalens kompetens; men framför allt fastigheter och andra tillgångar som företagen uppvisar. Det leder till att så gott som alla SME företag har permanenta handikapp i sin konkurrenskraft i förhållande till konkurrerande företag, som är lokaliserade till större arbetsmarknader, närmare marknaden.

Glest befolkade regioner har inga eller små möjligheter att påverka den inre marknadens funktionssätt. Regionalstödens potential att skapa orättvis konkurrens genom oproportionerliga, snedvridande insatser får bedömas som praktiskt taget obefintliga. Det kan tjäna som utgångspunkt för den pågående översynen av regelverket för statligt regionalstöd

Region Jämtland Härjedalen är därför positiv till ökad flexibilitet i regionalpolitiken generellt och i regionalstödens användbarhet i synnerhet. Regionalpolitiska insatser bör kompletteras med andra insatser inom andra politikområden i syfte att minska effekten av de faktorer som präglar små arbetsmarknader enligt OECDs analys. Ett sådant initiativ är kommissionens uppdrag till OECD, HEINNOVATE som öppnar för justeringar i anslagen till högre utbildning i syfte att underlätta för universiteten att tillhandahålla ett bredare utbildningsutbud av högre kvalitet, med bättre forskningsanknytning även på små arbetsmarknader.

Sammanfattningsvis så är Region Jämtland Härjedalens erfarenheter positiva till regionalstöd, som en effektiv metod att utjämna konkurrenskraft och för att utjämna förutsättningarna för jämbördiga konkurrens på den inre marknaden. Region Jämtland Härjedalen är för ökad flexibilitet i tillämpningen av regionalpolitiska insatser, och till att använda statligt regionalstöd i de regioner som påverkas av samma effekter som Region Jämtland Härjedalen upplever utifrån Regionens förutsättningar. Region Jämtland Härjedalen erbjuder sig att agera pilotregion för utprovning av kompletterande insatser för:

- kompetensförsörjning,
- arbetsmarknadspolitiska åtgärder,
- utbildnings och forskningspolitiska investeringar,
- investeringsfrämjande insatser med syfte att för tillgången till riskfinansiering-såväl som kompletterande säkerheter för att förbättra företagens lånemöjligheter.